

scholenproject

/

Geachte mevrouw, heer,

Met genoegen bieden wij u het lesmateriaal van het Airborne Museum 'Hartenstein' in Oosterbeek aan. Het Airborne Museum vertelt het verhaal van de slag om Arnhem, onderdeel van de grootste luchtlandingsoperatie aller tijden in september 1944, een half jaar voor de uiteindelijke bevrijding van geheel Nederland. De slag om Arnhem is beroemd geworden door de moed van de Geallieerden, de opeenvolging van tegenslagen en haar tragische afloop.

In de jaren dat het museum bestaat is het bezocht door vele groepen belangstellende scholieren. Het museum blijkt tot de verbeelding te spreken van alle leeftijdscategorieën; enige begeleiding bij een groepsbezoek is gewenst, omdat het verloop van de slag om Arnhem moeilijk te volgen is en omdat de indrukken in het museum veelzijdig zijn.

Voor de hoogste groepen van het basisonderwijs en de laagste groepen van het voortgezet onderwijs is daarom bijgaand lesmateriaal ontwikkeld. Het pakket bestaat uit:

- de handleiding voor docenten
- de museumgids, die kan dienen als achtergrondinformatie voor de docent
- een brief aan de leerlingen, over de opzet van het Scholenproject
- leesstukjes voor op school, als introductie op het thema
- opdrachten voor de leerlingen, te maken tijdens het bezoek aan het museum
- de basis voor een werkstuk, te maken bij terugkomst op school
- de teksten, die horen bij de foto's die de leerlingen kunnen gebruiken bij het maken van hun werkstuk
- een aanmeldingsformulier

De foto's voor het werkstuk en een map om alles in te bewaren, liggen voor alle leerlingen (gratis) klaar in het museum.

Het begeleiden van ons Scholenproject vraagt ons inziens van de docenten een minimum aan inspanning en is bovendien gemakkelijk aan te passen aan eigen wensen en aan de beschikbare tijd; het kopiëren van de opdrachten kan geheel naar eigen inzicht gebeuren.

Tot slot vragen wij vriendelijk om u tijdig op te geven, met bijgaand inschrijfformulier. Dit voorkomt eventuele teleurstellingen bij u en 'filevorming' in ons museum.

Mocht u nog vragen hebben, belt u ons dan even op.

Tot ziens in het Airborne Museum 'Hartenstein'!

Met vriendelijke groet,

Drs. A. Groeneweg
vice-voorzitter
Stichting Airborne Museum

C. van Roekel
Vereniging Vrienden van
het Airborne Museum

Bijlagen

Docentenhandleiding

Inleiding

De slag om Arnhem: een intrigerend verhaal uit onze geschiedenis, een tragisch gedeelte van een ambitieuze luchtoperatie, chaotische dagen in een complexe veldslag. Het verhaal van de slag om Arnhem is een ingewikkeld verhaal, zelfs voor volwassenen is het soms moeilijk te begrijpen hoe de grootste luchtlandingsoperatie aller tijden verliep en wat de oorzaken waren van de noodlottige afloop.

Het Airborne Museum 'Hartenstein' belicht de slag om Arnhem met zijn vele facetten. Een bezoek aan het museum maakt duidelijk wat zich in de septemberdagen van 1944 heeft afgespeeld. In de praktijk blijkt dat een bezoek aan het museum voor kinderen, behalve leerzaam en indrukwekkend, ook overweldigend is en om de nodige begeleiding vraagt. In de loop der jaren hebben wij ondervonden dat het de voorkeur verdient de veelheid aan indrukken te doseren en in te kaderen. Dat is de reden waarom dit didactisch en historisch verantwoorde scholenproject door het Airborne Museum, in samenwerking met vele anderen, is samengesteld. Deze handleiding en het bijgevoegde materiaal kunnen u behulpzaam zijn om een bezoek aan ons museum tot een leerzaam uitstapje te maken.

Het lesmateriaal

Het lesmateriaal bestaat uit:

- zes inleidende verhalen met elk een eigen thema
- oriënterende opdrachten per thema
- verdiepende opdrachten per thema
- de basis voor het schrijven van een werkstuk over het einde van de Tweede Wereldoorlog

Schema 1: opbouw projecten

De lijn die voor het lesprogramma is uitgezet is als volgt in schema weergegeven:

plaats	school	museum	museum	museum	school
doel	oriëntatie op het aspect	confrontatie met de pseudo-werkelijkheid	geleide observatie van deze werkelijkheid	verdieping van hetgeen in totaalbeeld gezien is	integratie van de opgedane indrukken
middel	groepsleesles van het inleidende verhaal	bestudering van het hiermee corresponderende diorama	opdrachten die hiermee in direct verband staan	gedetailleerde verdieping door bezoek aan enkele vitrines	groepsverslag/presentatie aan klasgenoten en werkstuk over het einde van de Tweede Wereldoorlog

Instructies

De beste leerresultaten worden behaald door de leerlingen grondig voor te bereiden op het bezoek aan het museum, gerichte opdrachten te geven tijdens het bezoek aan het museum en naderhand gelegenheid te geven de indrukken uit te wisselen en te verwerken. Uiteraard kunt u het door ons voorgestelde programma naar eigen inzicht gebruiken en/of aanvullen. Leest u onderstaande instructies dan ook als een richtlijn, niet als een strikte leidraad.

Bij de voorbereidingen op het museumbezoek kunt u gebruik maken van de geschreven verhalen. Met deze verhalen oriënteren de leerlingen zich en raken zij emotioneel betrokken bij het onderwerp. Terwijl de leerlingen in het museum zijn, maken zij de oriënterende en de verdiepende opdrachten. Alle opdrachten zijn bedoeld om de leerlingen gericht te laten kijken en luisteren. Nadat de leerlingen de opdrachten gemaakt hebben, kunnen zij ook de rest van het museum gaan bekijken. Met name een bezoek aan de maquette en de audiovisuele presentatie in zaal 1 kunnen bijdragen tot een meer complete beeldvorming van de slag om Arnhem. Een gemeenschappelijk referentiekader zal de uitwisseling van ervaringen zeker ondersteunen. Weer terug op school wisselen de groepen hun informatie uit, bijvoorbeeld in een kringgesprek.

Tot slot van het project maken de leerlingen een werkstuk over de rol van operatie Market-Garden in relatie tot het einde van de Tweede Wereldoorlog. Hiermee komt het bezoek aan het museum in een breder kader te staan. Uiteraard liggen hier mogelijkheden open om het project uit te breiden met een bezoek aan het documentatiecentrum in de school of bibliotheek.

Zes thema's, zes groepen

Zoals eerder vermeld is de expositie onderverdeeld in zes verschillende thema's. De klas wordt verdeeld in zes groepen (A t/m F), die elk een thema uitwerken. De groepen worden op school ingedeeld en de les start op school met het lezen van een verhaal behorende bij één thema.

Schema 2: verdeling van de thema's

	inleidend verhaal op school:	start in museum bij:	oriënterende opdrachten diorama/brug a.h.v. :	opdrachten in ander deel van het museum a.h.v.:	belichte aspecten van de slag om Arnhem:
A	Vrij 'Cuba' en 'Roger'	diorama 'het straatje'	versterking + observatie	detaillering + videospots	landing + opmars + doel
B	antwoorden niet	diorama 'verbindingspost'	versterking + observatie + klankbeeld	vitruines	problemen + Duitsers + Polen
C	Hulp voor de gewonden	diorama 'verbandpost'	observatie + klankbeeld	schilderij 'Crossroads' + vitruines	humanitaire hulp
D	Terugtocht over de Rijn	diorama 'commandopost'	observatie structuur van de divisie + bedoeling van de operatie	vitruines + foto's	afloop + consequenties
E	Kanonnen voor ons huis	diorama 'artillerieopstelling'	observatie transportmethoden	burgers in oorlogstijd + de perimeter	burgerbevolking + verzet
F	Het verhaal van John Frost	maquette 'Rijnbrug'	observatie gebruik luchtfoto	beluisteren van 1e deel van introductie + bestuderen van maquette + foto's	doel van operatie Market-Garden

Zoals eerder opgemerkt, staat het u vrij een keuze te maken uit de bovengenoemde onderdelen, of een aanpassing naar eigen idee aan te brengen. Wij zijn uiteraard bereid u te adviseren bij uw voorbereidingen.

Aanmeldingsformulier

Aanmeldingsformulier Scholenproject Airborne Museum Hartenstein Oosterbeek

Naam School: _____

Postcode/Adres: _____

Plaats: _____

Telefoonnummer: _____

heeft het plan om met ongeveer ____ leerlingen, in ____ groepen het Airborne Museum te bezoeken.

Als contactpersoon zal optreden de heer/mevrouw: _____

Hij/zij is bereikbaar onder telefoonnummer: _____

Bij voorkeur op: _____

Ruimte om wensen ten aanzien van datum en tijd aan te geven:

Ruimte voor opmerkingen en/of wensen:

Dit ingevulde formulier sturen aan:

Airborne Museum Hartenstein

Utrechtseweg 232

6862 AZ Oosterbeek